

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **V. A.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. J. H. D., advokátkou v B., proti **1/ E. K.**, bývajúcemu v B. a **2/ V. L.**, bývajúcemu v B., **o zaplatenie 300.000,- Sk s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 7 C 39/2000, o dovolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 13. októbra 2005 sp. zn. 3 Co 184/2003, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 13. októbra 2005 sp. zn. 3 Co 184/2003 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 25. júna 2002, č.k. 7 C 39/2000-51, uložil odporcom povinnosť zaplatiť navrhovateľke 300.000,- Sk s úrokom z omeškania 17,6 % od 1. apríla 1998 do zaplatenia a náhradu trov konania. Na základe výsluchu účastníkov konania a na základe výsluchu svedkov dospel k záveru, že medzi navrhovateľkou ako veriteľkou a odporcami ako dlžníkmi bola ústne uzavretá zmluva o pôžičke 300.000,- Sk so splatnosťou do konca marca 1998 (§ 657 Občianskeho zákonníka, ďalej O.z.), pričom odporcovia svoj dlh nesplátili riadne a včas, čím sa dostali do omeškania (§ 517 ods. 1 a 2 O.z.).

Na odvolanie odporcov Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 13. októbra 2005 sp. zn. 3 Co 184/2003 zmenil napadnutý rozsudok tak, že návrh navrhovateľky zamietol. Navrhovateľka v konaní pred súdom prvého stupňa a ani pred odvolacím súdom nepredložila písomný doklad, ktorý by preukazoval ňou tvrdené skutočnosti. Z vykonaného dokazovania

pred súdom prvého stupňa nemožno mať za preukázané, že medzi navrhovateľkou a odporcami vznikol záväzkový vzťah tak, ako navrhovateľka uviedla v návrhu, pretože ani z výsluchu účastníkov a ani z výpovedí svedkov jeho existencia nie je jednoznačne preukázaná. Navrhovateľka ako tvrdený veriteľ teda neuniesla dôkazné bremeno a nepreukázala existenciu svojej splatnej pohľadávky.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podala navrhovateľka dovolanie. Žiadala, aby dovolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu druhého stupňa na ďalšie konanie, pretože rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci a konanie je zaťažené inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p.). Nemožno sa podľa nej stotožniť so záverom odvolacieho súdu, že existencia pôžičky nebola preukázaná. Naopak, jej existenciu dostatočne preukazujú výpovede svedkov a účastníkov konania. Svedok M. H. na pojednávaní konanom 25. júna 2002 uviedol, že môže dosvedčiť, že odporcovia pred ním uznali, že im navrhovateľka poskytla pôžičku vo výške 300.000,- Sk na podnikateľskú činnosť. Tento svedok tiež vyvrátil tvrdenie odporcov, že peniaze navrhovateľka poskytla na kampaň v rámci strany, pretože taká sa nikdy na obsadzovanie miest funkcionárov nikdy nerobila. Svedkyňa J. H. na tom istom pojednávaní vypovedala, že odporcovia sa určite vyjadrili, že im navrhovateľka poskytla titulom pôžičky sumu 300.000,- Sk. Svedkyňa Ing. R. V. vypovedala, že vie, že odporcovia navrhovateľku oslovili, aby im požičala peniaze na podnikateľskú činnosť. Navrhovateľka aj jej samej v minulosti požičiavala peniaze bez potvrdenia (60.000,- Sk). Peniaze určite neboli na volebnú kampaň. Sám odporca 2/ potvrdil, že od navrhovateľky prevzal peniaze, odovzdanie peňazí teda nie je sporné. Zo svedeckých výpovedí možno mať za preukázané aj to, že odporcom bola poskytnutá suma 300.000,- Sk, a to na podnikateľskú činnosť, prevádzku podniku „S.“ na Z.. Svedkovia jednoznačne vyvrátili tvrdenie odporcov, že by peniaze mohli byť poskytnuté na účely kampane pre voľbu straníckych funkcionárov (HZDS). Podľa jej názoru Okresný súd Bratislava I dospel k správnym skutkovým zisteniam a z právneho hľadiska vec správne posúdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok odvolacieho súdu ako aj konanie,

ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie je prípustné (§ 238 ods. 1 O.s.p.) a dôvodné.

Podľa § 125 prvá veta Občianskeho súdneho poriadku za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov.

Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo včítane toho, čo uviedli účastníci (§ 132 O.s.p.).

Podľa § 213 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku (v znení do 31. augusta 2005) odvolací súd nie je viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvého stupňa. Odvolací súd môže opakovať dokazovanie alebo ho doplniť za splnenia podmienok podľa § 205a, ak ho možno vykonať bez prierahov. Dokazovanie doplní buď sám alebo prostredníctvom súdu prvého stupňa alebo dožiadaného súdu.

Jednou zo zásad občianskeho súdneho konania je aj zásada priamosti, ktorá vyžaduje, aby súd o veci rozhodoval na základe bezprostredne získaných poznatkov a opieral sa len o dôkazy, ktoré boli vykonané pred ním. Cieľom tejto zásady je posilnenie rovnosti účastníkov konania, ich dôvery v spravodlivosť a zákonnosť konania a rozhodnutia súdu. Vykonanie dôkazov pred súdom súčasne umožňuje účastníkom bezprostredne na ne reagovať. Odvolacie konanie vychádza z dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa, rozsah dokazovania pred odvolacím súdom je obmedzený ustanovením § 205a a § 213 Občianskeho súdneho poriadku. Preto, ak dospeje k záveru, že dokazovanie vykonané súdom prvého stupňa neodôvodňuje odvolaním napadnuté rozhodnutie, mal by dokazovanie zopakovať, alebo napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Hoci s ohľadom na právnu úpravu platnú a účinnú v čase rozhodovania odvolacieho súdu, tento nemal povinnosť vykonať dokazovanie sám, je neprípustné, aby vec vyhodnotil odlišne na základe púheho prehodnotenia dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa.

Nesprávnosť takéhoto postupu sa napokon odráža aj v zmenenom znení § 213 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku účinného od 1. septembra 2005, ktorým bolo fakultatívne doplnenie dokazovania odvolacím súdom nahradené povinnosťou doplniť dokazovanie v prípade, ak má za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Pretože odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa podľa ustanovenia § 220 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, hoci v skutočnosti vychádzal z iného skutkového základu než okresný súd, a pretože jeho skutkové závery boli vykonané v rozpore s ustanoveniami § 122, § 132, § 211 a § 213 Občianskeho súdneho poriadku, trpí konanie pred odvolacím súdom vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a nedoplnil dokazovanie vykonané súdom prvého stupňa.

S ohľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znovu o trovách pôvodného i dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. októbra 2009

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: